

Vyjádření školitele Mgr. Jelizavety Getty k průběhu studia a k disertační práci

„Jiří Levý - průkopník moderního myšlení o překladu“,

předkládané v roce 2024 v Ústavu translatologie

I. Hodnocení celého doktorského studia

V průběhu studia doktorandky došlo jednou ke změně tématu disertační práce (původní zaměření bylo na dějiny tlumočení) a částečně v této souvislosti i ke změně vedoucího (v prvním roce studia byla vedoucí Mgr. Věra Kloudová, Ph.D., ve druhém a částečně třetím ročníku doc. PhDr. Zuzana Jettmarová, M.Sc., Ph.D.; po většinu druhého ročníku až doposud: doc. Svoboda). Studium bylo jednou přerušeno, a to v ZS AR 22/23, do 1. 3. 2023.

Plnění studijních povinností doktorandkou bylo v průběhu celého studia hodnoceno celkově nejlepším stupněm hodnocení a její působení bylo průběžně oceňováno jako mimořádné, a to včetně přiznávání mimořádného stipendia za studijní, výukový, grantový či publikační výkon.

Zahraniční studijní a výzkumné pobyty jsou v souhrnu rozsáhlé a pozoruhodné, a to navzdory tomu, že do studia J. Getty částečně zasáhla omezení spojená s celosvětovou pandemií. Zde je seznam vybraných pobytů:

- Doktorandská odborná stáž na Lipské univerzitě (15. 1. – 29. 1. 2024).
- Letní škola k lingvistickému projektu CATMA na Milánské univerzitě (23. 6. – 24. 6. 2022).
- Doktorandská odborná stáž na Bogazici University v Istanbulu (10. 10. – 20. 10. 2021).
- Badatelský pobyt ve výzkumném centru Basler Afrika Bibliographien (16. 8. – 21. 8. 2020).
- Překladačský workshop „Hledáme jádro pudla“ na Lipské univerzitě (5. 11. – 9. 11. 2019).
- Výzkumný pobyt na University of Dar es Salaam v Tanzanii (14. 9. – 28. 9. 2019).
- Výzkumný pobyt na University of Nairobi v Keni (14. 7. – 27. 7. 2019).
- Pobyt v rámci Erasmus+ na Vídeňské univerzitě (březen – červen 2017).
- Studijní pobyt na Humboldtově univerzitě (červen – červenec 2016).

Pokud jde o aktivní účast na prestižních konferencích, workshopech či kolokviích, jejich výčet je též působivý – přičemž podotýkám, že se opět jedná o výběr:

- History of Interpreting in South West Africa and German East Africa. Předneseno na konferenci *X Congresso Internacional da Associação Ibérica de Estudos de Tradução e Interpretação (AIETI)*. Braga, 16. 6. 2022.
- Retranslation History of The Art of Translation. Předneseno na konferenci *Retranslation in Context 5*. Budapešť, 21. 4. 2022.
- Ethnographic Approach to Research on Interpreting in Tanzania. Challenges of Adjusting the Methodology. Předneseno na konferenci *International Conference: Field Research on Translation and Interpreting*. Vídeň (online), 17. 2. 2022.
- The Art of Translation by Jiří Levý. Literary Translation Theory Written in a Minor Language. Předneseno na konferenci *55th Linguistics Colloquium Inter- and IntraLinguistic Contrasts*. Rzeszów (online), 8. 9. 2021.
- The Impact of the Colonial Language Policy in German South West Africa and German East Africa on the Current Language Situation in Namibia and Tanzania. Předneseno na konferenci *Conference of the International Association of Colonial and Postcolonial Linguistics 2021*. Kapské Město (online), 28. 6. 2021.

- Dolmetschen in der ehemaligen deutschen Kolonie Deutsch-Südwestafrika. Předneseno na konferenci *STIAL: VI Simposio de Traducción e Interpretación del/al Alemán*. Salamanca (online), 6. 5. 2021.
- Challenging Archival Research in Translation Studies. Předneseno na konferenci *Humanities and Social Sciences Facing the Unexpected*. Praha, CEFRES & École des hautes études en sciences sociales (online), 12. 4. 2021.
- Interpreters as Preservers of the National Identity in the 21st Century – Case Study of Tanzania. Předneseno na konferenci *The 20th ITRI International Conference: The Roles and Identities of Interpreters and Translators in an Ever-Changing World*. Soul (online), 23. 1. 2021.
- Multilingualism in Namibia during the German Colonisation – Challenges and Solutions. Předneseno na konferenci *56th Linguistics Colloquium: Translation, Multilinguality and Cognition*. Magdeburg (online), 26. 11. 2020.

Seznam *publikační činnosti* doktorandky je nepochybně nadstandardní svým rozsahem, přičemž zahrnuje i mezinárodní publikace. Zde uvádím plný výčet:

Články v časopisech

- GETTA, Jelizaveta (2022). Styl v literárním překladu prizmatem Karla Hausenblase. *Bohemica Litteraria*, roč. 25, č. 1, s. 76–92.
- GETTA, Jelizaveta (2021). Překladatelské problémy a posuny v překladu Umění překladu do němčiny. Srovnávací analýza. *Časopis pro moderní filologii*, roč. 103, č. 2, s. 230–249.
- GETTA, Jelizaveta (2021). Geneze a zahraniční recepce Umění překladu Jiřího Levého. *Svět literatury*, roč. 31, č. 1, s. 9–25.
- GETTA, Elizaveta (2021). Interpreting in Tanzania from the Perspective of Tanzanian Interpreters. *Intercultural Communication in Inter/national Dimensions. Babel*, vol. 67, no. 5, s. 553–578.
- GETTA, Elizaveta (2019). Levý, Jiří: Umění překladu. Tři fáze překladatelovy práce.
- Translatologická analýza českého a německého vydání. *Acta Universitatis Carolinae. Philologica*, č. 1, s. 57–73.

Monografie

- GETTA, Jelizaveta (2019). *Jak se tlumočilo a tlumočí v Namibii. Přehled od dob koloniálních až po současnost*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy.

Kapitoly ve sbornících a monografiích

- GETTA, Elizaveta (2023). Der Einfluss der deutschen romantischen Philosophie auf die Sprachpraxis in Namibia während der deutschen Kolonialzeit. In: *Erinnern, Verstehen und Versöhnen. Die Erinnerungsarbeit als Weg zur Schaffung eines nachhaltigen Friedens*. Münster: LIT Verlag, s. 357–383.
- GETTA, Jelizaveta (2021). Doslov. In: RADA, Michael. *Od Gigiri po Kakumu. Tlumočení a jeho role v moderní keňské společnosti*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, s. 115–118.
- GETTA, Elizaveta (2021). *Interpreters as Preservers of the National Identity in the 21st Century – Case Study of Tanzania*. Online. In: *The Roles and Identities of Interpreters and Translators in an Ever-Changing World*. Interpreting and Translation Research Institute, s. 149–158. Dostupné z: http://itri.hufs.ac.kr/en/html/sub0304.html?mid=intro05_01&journal=2&pageNm=&searchTy pe=title&searchValue=&issue=29284&year=2021&Page=3 [citováno 2023-01-19].

Odborné recenze

- GETTA, Jelizaveta (2022). Literární překlad jako odraz společnosti. *Svět literatury*, roč. 32, č. 2, s. 182–187.

Zprávy z konferencí

- GETTA, Jelizaveta a FELBR, Lukáš (2022). Pragestt 2022 – internationaler als nie zuvor.
- *Brücken. Germanistisches Jahrbuch Tschechien – Slowakei*, roč. 29, č. 1, s. 191–195.
- GETTA, Jelizaveta (2021). Zpráva z konference The 20th ITRI International Conference – The Roles and Identities of Interpreters and Translators in an Ever-Changing World. *ToP*, roč. 32, č. 141, s. 24–26.
- GETTA, Jelizaveta a FELBR, Lukáš (2021). Zpráva z desátého ročníku studentské germanistické konference Pragestt. *Jazykovědné aktuality*, č. 1–2, s. 42–46.
- GETTA, Jelizaveta (2021). Zpráva z mezinárodního lingvistického kolokvia 56th Linguistics Colloquium – Translation, Multilinguality and Cognition. *Jazykovědné aktuality*, č. 1–2, s. 47–51.

Činnost doktorandky během studia zahrnovala i tyto tři *granty*:

- „Překladatelská evoluce Umění překladu: Komparativní analýza českého originálu a jeho německého překladu, doplněná o komentáře překladatele ke spolupráci s autorem, Jiřím Levým“, hlavní řešitelka, GAUK 2020–2022.
- „Komparativní pohled na tlumočení v Tanzanii, Keni a Papui Nové Guineji od dob koloniální nadvlády až po současnost“, spolurešitelka, GAUK 2019–2022.
- „Tlumočení mezi německými kolonialisty a místním obyvatelstvem v Namibii během období, kdy byla německou kolonií“, hlavní řešitelka, GAUK 2018–2020.

J. Getta se podílela na výuce a vědecké či organizační činnosti v ÚTRL i jinde. Konkrétně v ÚTRL v AR 2019/2020 vyučovala povinně volitelný předmět „Tlumočení III“ pro 3. ročník bakalářského studia oboru Mezikulturní komunikace čeština – němčina. Dále s úspěchem poskytovala výuku pro zahraniční studenty programu Erasmus+ a pro studenty z univerzit v rámci aliance 4EU+.

V ÚTRL se dále podílela na přípravě výstavy k 55. výročí úmrtí Jiřího Levého (2023) a organizačně se zapojila do realizace konference Philotrans (2022).

Kromě toho se v Ústavu germánských studií FF UK podílela na organizaci mezinárodní studentské konference PRAGESTT a pro tamní studenty zorganizovala odbornou exkurzi do Berlína.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Disertační práce J. Getty s názvem *Jiří Levý – průkopník moderního myšlení o překladu* považuji za velmi zdařilou a přínosnou. Práce je přínosná díky tomu, že rozšiřuje naše poznání o souvislostech vědecké činnosti Jiřího Levého, s náležitým vzhledem komentuje vybraná Levého díla, přičemž vhodně uvádí zjištění do kontextu vědeckého (strukturalismus), dobového (období komunistické nesvobody) a namnoze i diachronního mezinárodního. Práce čerpá z robustních rešerší v archivních materiálech, a to nejen z fondů J. Levého, a rozsáhlých sekundárních zdrojů. Úroveň zpracování je pokročilá, je zjevné, že autorka věnovala sepsání práce značné úsilí. Práce je vhodně členěná a i přes relativně široké spektrum dílčích témat koherentní.

Autorka se v určité fázi přípravy rukopisu správně rozhodla téma finálně usoustavit a nepřidávat návazné odbočky, byť vím, že k nim má další materiál a četné podněty. Podařilo se tak dosáhnout toho, že předloženou práci měla čas dovést obsahově i formálně do kvalitně zpracovaného celku. Práce vyplňuje čtená „bílá místa“ v bádání o dějinách české/československé translatologie, a proto se domnívám, že by bylo přínosem její knižní vydání.

Z konzultací vždy vyplynul jak očekávatelný zájem doktorandky o téma života a díla J. Levého, tak – s postupujícím pronikáním do publikovaných i nepublikovaných materiálů – i opravdové zaujetí touto osobností a jejím odkazem. Nepřekvapilo by mě proto, kdyby se kandidátka i po skončení doktorského studia odkazu této inspirativní osobnosti věnovala dále, např. v rámci navazujícího badatelského působení.

III. Připomínky k disertační práci

Nemám další připomínky.

IV. Případné dotazy k obhajobě

- Vezmete-li v úvahu zjištění, jež vzešla z Vašeho studia primárních a sekundárních zdrojů k životu a dílu J. Levého, jaké tři impulzy považujete za nejvíce podnětné pro českou i světovou translatologii do budoucna?
- Vezmete-li v úvahu zjištění, jež vzešla z Vašeho studia primárních a sekundárních zdrojů k životu a dílu J. Levého, jaké impulzy považujete za nejvíce podnětné pro profesní a vzdělávací aktivity v našem prostředí?

V. Závěr

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako *prospěla*.

Dne 25.07.2024

doc. PhDr. Bc. Tomáš Svoboda, Ph.D.